

nis gravitatem istius delicti exhaurit poena. Ladens verò vel vulnerans provocantem impunis planè id censetur patrâsse. Id quod juris civilis quoque convenire videtur dispositioni. Ducto ex l. 52. §. 1. π. ad L. Aquil. elegantissimò argumentò. Allusivè insuper heic citari posset Mutiana distinctio in l. 1. §. 11. π. si quadrup. paup. feciss. dic. Juris Saxonici præcipuè penitus inspicienti dispositionem apertissima obviam erit constitutio, dictam confirmans egregiè sententiam. Utitur Serenissimus Legislatoꝝ p. 4. constit. 10. expressis hisce verbis: So einer mit Ehrenehrligen Worten durch jemand / unsern Verbot zu wider zum Kampff gefordert worden / und den / welcher ihn jetzgedachter Gestalt provocirt / verletzt oder verwundet / so sol der so provocirt worden / einigen Abtrag zu geben nicht schuldig seyn. Exorta præsentis constitutionis occasione inter Saxonici juris commentatores gravior quaestio: An provocatus vulnerans provocantem ita ab omni liberetur poenâ, ut nec ad expensas in curandò vulnere factas exsolvendas teneatur ipse? Placet celeberrimi Saxonum Jcti Molleri ad constit. Elect. const. 10. n. 10. sententia ob generale, quò usus Elector, verbum Abtrag / omne, ad quod Reus tam judici quàm actori ratione damni suborti teneri poterat, comprehendens. Atverò occidentem sine verbis contumeliosis provocantem fustigationis etiam poenæ subjiciunt leges Saxonicae, Const. Elect. 10. p. 4. Respexit fortè Serenissimus Legislatoꝝ ad majorem, quem posterior commisisse censetur, excessum, graviori coercendum poenâ.

VIII. Caterum in provocantem provocatum occidentem gravior omninò ferenda sententia. Solus provocationis actus tam acerbo expositus odio, ut arbitrariam mereatur poenam, teste Magnifico Dn. Carpzovio Jurispr. forens. p. 4. const. 9. def. 1. Vix igitur provocatum interimens poenam homicidii ordinariam effugere poterit. Nullum quippe provocans prætexere habet colorem, quò se à graviore illò redimere possit supplicio. Ipsemet enim suo intempestivo id imputare habet rancori. Potuisset illi supersedere, & ordinariis sibi mederi modis. Neque vel vera, vel sufficiens ad acerbam offendentis occisionem præcessit aliquando offensio. Nec provocans veniâ dignus, etsi in conflictu opprimatur, ut sui defendendi causâ oppri-

B

men-